

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Vår dato 27.02.2007
Deres dato 27.11.2006
Vår referanse HFr/GH
Deres referanse 200501786

Vedr. offentlig høring av NOU 2006:18 "Et klimavennlig Norge."

NHO viser til Miljøverndepartementets brev av 27. november 2006, der det inviteres til synspunkter på Lavutslippsutvalgets innstilling "Et klimavennlig Norge".

NHO vil gjerne gi ros til utvalget både for den angrepsmåte utvalget har valgt og for den arbeidsform som er benyttet underveis med omfattende konsultasjoner, åpne møter og bilateral kontakt for å få frem synspunkter og drøfte ideer med flest mulig relevante fagmiljøer. Utredningen gir et godt utgangspunkt for det videre arbeid med tiltaksplaner for å redusere klimagassutslippene i et langsiktig perspektiv. NHOs uttalelse er utarbeidet i nær kontakt med våre landsforeninger. Flere landsforeninger og bransjeforeninger bl.a. Norsk Industri, Oljeindustriens landsforening og Norsk Petroleumsinstitutt vil gi egne og utdypende kommentarer som vi også viser til.

1. Bred tilnærming både nasjonalt og internasjonalt er nødvendig.

Effektene av global oppvarming og behovet for tiltak blir stadig tydeligere. Lavutslippsutvalget har gjennom utredningen gitt et viktig bidrag til det nasjonale arbeidet med utslippsbegrensninger fremover både på kort og lenger sikt. NHO kan på bakgrunn av utvalgets arbeid også støtte ambisjonsnivået (2/3 reduksjon av utslipp til 2050). NHO mener en nasjonal klimapolitikk må baseres på:

- en ny internasjonal avtale/protokoll etter Kyoto-perioden med bred oppslutning fra de industrialiserte land, men uten fulle forpliktelser fra andre land som Kina, India og andre utviklingsland frem mot 2020
- utvikling av mer kostnadseffektive metoder for CO₂-håndtering og lagring, samt for biodrivstoff
- mer effektiv bruk av fossil energi og overgang til energi med lavere utslipp av CO₂. Kraftproduksjon, transport og energibruk i bygg er sentrale områder
- utvikling av mer konkurransedyktige fornybare energikilder (vind, bio og solenergi).
- bruk av fleksible mekanismer, slik at Norge ikke er forpliktet til å gjøre alle tiltakene innenlands dersom teknologiutviklingen skulle ta lenger tid en forutsatt.

Lavslippsutvalget bedømmer kostnadene for gjennomføring av sine anbefalinger å være innenfor en akseptabel ramme. Samfunnets årlige kostnader vil likevel være betydelige. Tiltakene vil medføre betydelige omstillinger for både industrien, det øvrige næringslivet og for forbrukerne. Disse omstillingene kan gi store politiske utfordringer. Det vil derfor være gunstig at vi får på plass en bredest mulig nasjonal konsensus om klimapolitikken.

EU-kommisjonen la 10. januar 2007 frem ambisiøse planer for utslippsreduksjoner både frem til 2020 og videre mot 2050. Dette bygger på mange av de samme forutsetninger som Lavutslippsutvalget har gjort for Norges del, og styrker mulighetene for å lykkes. Samtidig må vi være åpne for at den teknologiske utviklingen både kan gi oss positive og negative overraskelser underveis i arbeidet.

For utviklingen av utslipp og tiltak i Norge på kort sikt vil NHO understreke betydningen av at mer materiale om kostnader og teknologiske forutsetninger ved de ulike alternative løsninger blir fremskaffet, slik at man kan velge en mest mulig kostnadseffektiv arbeidsplan. NHO mener det er viktig at utvalget understreker betydningen av at ulike tiltak og virkemidler har en innbyrdes sammenheng. Å få videreutviklet det internasjonale kvotesystemet vil skape etterspørsel etter klimaeffektive tiltak, samtidig som satsing på løsninger som CO₂-håndtering er helt nødvendig for at ambisjonsnivået skal kunne imøtekommes på lenger sikt.

Nye teknologiløsninger tar tid. Derfor er det også viktig at kvotesystemer og muligheter for å gjennomføre klimatiltak i andre land er en sikkerhetsventil for å kunne oppfylle klimaforpliktelser i henhold til det internasjonale klimaarbeidet. Det er selvsagt nødvendig at norske ambisjoner her blir avstemt mot hva som skjer internasjonalt.

Uten en bred og samlet innsats vil verdenssamfunnet ikke kunne løse den betydelige oppgaven som ligger foran oss. Selv en 20 prosent reduksjon av EUs utslipp til 2020 vil bare redusere de globale utslipp med 2,5 til 3 prosent. Andre må følge etter skal vi kunne oppnå noe som monner.

2. Ikke umulig dyrt, betyr ikke at det ikke vil kreves betydelig innsats.

Både Stern-utvalget og Lavutslippsutvalget legger sterk vekt på at det er viktig å starte opp teknologiutviklingen allerede nå, og at det er behov for statlig medvirkning for å lykkes med utvikling av ny klimavennlig teknologi.

CO₂-håndtering i form av fangst og lagring er helt avgjørende for at reduksjoner i utslipp av stort omfang skal kunne gjennomføres. Det vil kreves betydelige ressurser både i forskningsinnsats, utprøving av ulike teknologier i alle størrelser fra småskala forskningsanlegg til prototyp og fullskala. Det er viktig at arbeid skjer både med første generasjonsanlegg og med alternative teknologier og løsninger. Norge har gode forutsetninger for å kunne bidra til denne utviklingen, men vi må også samarbeide nært både med EU, USA og andre på dette området.

Hvis vi lykkes med å utvikle kostnadseffektive metoder for fangst og lagring av CO₂ vil det også kunne få stor betydning for de globale utslipp. Det kreves innsats over mange år for å kunne bringe nye løsninger helt frem til et globalt marked. Gevinstene både for miljø og industriutviklingen i Norge vil imidlertid kunne bli deretter.

3. Må se på helhetlig miljøeffekt og ikke bare på CO₂.

For å lykkes med lavere utslipp fra transportsektoren (personbiler, ferjer, godstransport), så er det viktig at også for eksempel utslipp av NO_x blir redusert *samtidig* med at utslipp av klimagasser går ned. Overgang til gass i kystfart og ferjer, mer gass brukt til erstatning for olje i oppvarming og bussdrift, utnyttelse av avfall som materialer og energi er eksempler hvor virkemiddelbruken må sikre at det blir optimale helhetsløsninger. Det er krevende, men kan også gi ekstra gode miljøeffekter.

4. Energieffektivisering og produksjon av mer fornybar energi.

Videre forbedring av Enovas virkemåte er nødvendig for at energiomleggingen skal få tilstrekkelig bredde i Norge. Mer kan gjøres, ikke minst i bygningssektoren, når det gjelder å få utviklet og tatt i bruk på bred basis mer miljø- og energieffektive løsninger. Kompetanseutvikling vil være nødvendig for mange ledd i byggeprosessen og ved utbedring av eksisterende bygningsmasse. Rammebetingelser i form av avskrivningsregler må støtte opp om en slik utvikling. Økt satsing på energieffektivisering i hele EØS-området kan også åpne opp store markeder for norsk næringsliv forutsatt at vi utvikler gode produkter og tjenester.

NHO har tro på at markedsbaserte løsninger slik som grønne sertifikater vil gi best effekt når det gjelder utbygging av fornybar energi. Disse må utvikles for flere land samtidig. NHO håper at det vil være mulig å inngå en avtale med Sverige og kanskje og med Danmark fra 2012, da svensk lovgivning gir åpning for å utvide det nasjonale markedet fra dette tidspunkt. Vi skal heller ikke se bort fra at fornybar energiforpliktelsene i EU frem mot 2020 vil åpne for at utbygging kan skje utenfor eget territorium, men likevel godskrives gjennom opprinnelsesmerking. Det kan stimulere norsk utbygging og bidra til økte leveringsmuligheter.

5. Nødvendige første skritt.

Utvalget har foreslått en del nødvendige første skritt for å redusere utslippene. Tiltakene/virkemidlene kan være riktige og fornuftige, men de er etter NHOs mening ikke drøftet tilstrekkelig til å kunne bli anbefalt nå. Det er derfor nødvendig med en grundigere utredning før disse tiltakene blir anbefalt og vedtatt. I den prosessen bør tiltakene/virkemidlene bl.a. vurderes ift. kostnadseffektivitet, målstyring, virkning på andre utslipp og forsyningsikkerhet. Det bør også vurderes opp mot andre tiltak og virkemidler som kan bidra til at utvalgets mål kan nås.

NHO ser mange muligheter for norsk næringsliv i det videre arbeidet med klimarelaterte løsninger. Det forutsetter en riktig måte å gripe an virkemidler på og et forpliktende samarbeid med andre land. For norsk næringsliv, og spesielt konkurranseutsatt sektor, er det viktig at fremtidige målsettinger kombineres med rammebetingelser som er langsiktige, forutsigbare og konkurransedyktige med tilsvarende rammebetingelser i våre konkurrentland, og da med særlig vekt på EU.

NHO legger til grunn at myndighetene vil videreføre den arbeidsform som Lavutslippsutvalget la opp til med nær kontakt til berørte parter for å drøfte ideer, tiltak og virkemidler. Klimautfordringene er så fundamentale at det bør tilstrebes å få bred nasjonal konsensus om det videre arbeidet.

Med vennlig hilsen
Næringslivets Hovedorganisasjon

Finn Bergesen jr.
adm. direktør